

25. L. 1640. so pustošili v ljutomerski okolici ter med Radgono in Cmurekom.

26. L. 1655. so plenili v radgonski okolici.

27. L. 1664. po bitvi pri Sv. Gothardu je jeden oddelek turške vojske dospel v ljutomerske gorice in je bil v „Bab-jem klancu“ potolčen.

28. L. 1681. so obiskali radgonsko okolico in požgali več vasij.

29. L. 1683. rogovilijo Kruci in Turki v Ljutomeru in okoli Radgone.

30. L. 1685. obiščejo ti divjaki Mursko polje.

31. L. 1704. razgrajajo v Ljutomeru, Središču in Ormožu.

32. L. 1706. plenijo zgoraj Radgone in v Kleku.

33. L. 1708. ropajo okoli Male nedelje in premagajo ormoškega grajsčaka.

34. L. 1710. rogovilijo okoli Halbenrajna in Tirnave.

Pri tolikih in tako silnih navalih se pač ni čuditi, da smo Slovenci v napredku in omiki za drugimi narodi zastali, in zelo nehvaležno je, ako nam kdo to očita. Ko so si oni zidali cerkve, gojili vednosti, književnost in omiko, ko so cvetela njih mesta, napredovala kupčija in obrtnost, stal je ubogi Slovenc z orožjem v roki na straži, in varuje svoje imetje, domovino, pa tudi druge dežele vedno pretečega sovražnika, bojeval se je slovenski sin s krutim Turčinom. In zato, da je narod slovenski toliko stoletij odbijal turško silo in zadrževal pogubonosne valove, ki so pretili zaliti vso Evropo in ugonobiti krščanstvo in omiko, ni prejel nobenega plačila in priznanja, tako da se tudi tu potrjuje resnica znanega pregovora: nehvaležnost je plačilo sveta.

Pogreb na morju.

Povest. — Spisal Frid. Kavčič.

Sil sem še drugi krmilar;“ tako mi je pripovedoval nekoč moj zagoreli znanec, sivolasi starec, pomorski kapitan Druškovič, pravi vzor vrlega isterskega pomorščaka in zlata, gostoljubna duša slovanska.

Preplul je bil, rekel bi, vsa morja in poznal skoro vesoljni svet. Držal se je gledé tega stare isterske prislovice: „S čistim čelom in prostim očesom se more priti prek sveta“.

Seznanil sem se bil s tem vrlim starinom leta 1880. blizu Poreča, pravega morskega gnezda v Istri, ki meji plodno cvetoče polje. Mestice ima dobro luko, ktero varuje zelen otok prehudih morskih navalov in presilne burje. In tam na bregu si je bil postavil moj znanec lično hišico, da na obalah omiljenega mu Jadranskega morja, ktero je ljubil iz vse blage svoje duše, preživi ostale svoje dni, ktere mu je določil ljubi Bog.

Z ljubeznivim gospodarjem sva sedela pod senčnato smokvo na leseni klopi. Krvava zarja je rudečila zahodnje nebo, pojemajoč spomin za solncem, ki je šlo za božjo milost. Nad nama se je vzpenjalo vedro, modro nebo. Vročina je pojemala; odganjal jo je hladen vetrič, ki je lahno šumel po zelenih listih smokvinih ter se nagajivo poigraval z valovjem sinjega morja. Krasen spomin minulih dnij! Sedaj namreč, ko pišem to, tudi že mojemu znancu zeleni in rujavi mah porašča gomilo. Za zadnje svoje počivališče, kterege kiti železni križ, volil si je kotiček na obali, da mu tudi po smrti valovi Jadranskega morja pluskajo ob skalnati grob, in da mu buči okoli gomile ljuta burja, ona burja, ki mu je bila v trudapolnem življenju najslajša godba, največja slast.

„Naša ladija je bila lična isterska jadralnica, z imenom Adrija,“ pričel je tedaj stari kapitan svojo povest, ktero podajem tu častitim čitateljem.

„Naložili smo jo bili z bombaževino za Kapstadt v Afriki. Od ondod smo bili namenjeni v Melburne v južni Avstraliji in končno v Callao v Ameriki.

Blagor majki, ki je rodila našega kapitana Babiča. „Starec“, le tako smo ga pomorščaki sploh nazivali na kratko, bil je, kakor velimo mi, zlata duša, in mornar, oj mornar, veruj mi in moji veri, takega ne najdeš z lepa!“ Spomnivši se svojega dičnega poveljnika, zaigra mu solza v očeh. Toda takoj tudi z rokavom potegne prek očij, da bi prikril svoj čut, ter nadaljuje ginjen:

„Babičovo prijazno in moško vedenje je očaralo vsakega, kojemu je bila prilika občevati z njim, naj si je bil potem to pomorski častnik, tuj konzul, ali priprost delavec. Babič je bil vedno isti izvrstni mož. Če si ga le pogledal,

na mah si ti je osvojil srce, in Boga mi, šel bi bil za njim i v ogenj i v vodo.

Taki kapitani so le redko sejani, in to je tudi dobro znalo naše moštvo, obstoječe iz deset krepkih isterskih mornarjev in dveh dečkov. Ni ti ga na svetu človeka, ki bi ti hvaležneje pripoznaval, ako z njim ravnaš človeški, **kakor je mornar.** Zato je bilo veselje videti, kako točno je šlo delo na ladiji izpod rok.

Zarés, nisem je našel nikjer, ne slej, ne prej, take posadke, kakoršno je takrat imela „Adrija“. Saj znaš, da blago gre za gospodarjem in ovce za ovčarjem.

Neki torek popoldne smo zapustili luko, da naložimo blago v Trstu. Kakor vselej, predno smo se vkrcali, šel sem i takrat v domačo cerkvico, kjer so me krstili, pomolil očenaš za srečen pot in, stopivši potem na ladijin krov, dejal: „Da bi Adrija sretna bila od svih četiri strana i peta z nebes!“

Imeli smo v „krmu veter“, kajti vprl se je z neznansko močjo v naša razpeta jadra ter gnal „Adrijo“ s tako silo po valovih, da je bilo veselje. Celih 14 dnij je trajala ta vremenska ugodnost. Zrak je bil prozoren in svež, a morje še modrejše kakor navadno. Imeli smo tisto srečno vreme, ktero nazivljemo mornarji „babje vreme“. Tudi najstrahopetnejša ženska se z veseljem vozi tak čas po morju, a ženska na krovu, to ti je zlo!

Nekega jutra pa, po preteku dveh tednov je nastal hud nasproten veter, živo srebro je padlo v cevi kar na hip, vihar je vzdigoval velikanske sive valove ter kopičil temne oblake na nebu.

Solnce je bilo ob vso svojo moč; dozdevalo se ti je kot temnorudeča, obnemogla svetilka, brez moči, brez gorkote. Silno nam je vihar oviral vožnjo, in naša „Adrija“ je plesala po morju kakor orehova lupina, zdaj vrhu silnega vala, zdaj v dolini med dvema še večjima, ki sta jo hotela pogoltniti.

Neprenehoma pa so pršele slane morske pene črez krov ter močile mornarje, ki so z nečloveško močjo povijali razpeta jadra ter jih pritrjevali k jamboru, da bi se veter ne mogel nadalje vpirati vanje, ter zlagali debele vrvi v ogromne svitke. Ob tretji uri popoldne se je stemnilo tako zeló, kakor da je po noči.

Po jamborih je pokalo in stokalo, da te je bilo groza. Jedino najspodnejša jadra so še bila razpeta, zdajci se vpre

tudi vánje burja s tako silo, da jih raztrga na tisoč koscev, ki so kakor metulji plahotali na vse kraje.

Oj mili Bože, vsi smo kakor rosa na travi, čul sem siko in teko, kakor nikdar tako.

Adrija je imela poln trebuh bombaževine, zato je bila tako težka, in dasi izvrstna jadralnica, bila je v tej strašanski nevihti vendar le jako okorna. Z vso močjo se je branila proti razburkanim valovom, ki so jo preplavljali neprenehoma, a navzlic tej junaški branitvi je bila več pod vodo, kakor na morskem površju. To je trajalo tri dni in tri noči, četrti dan pa je polagoma polegel vihar, morje se je pomirilo počasi, in četrto noč je priplula luna na vedro nebo ter čarobno zrla v tiho morje, ki se je dobrohotno igralo z malimi in velikimi valovi, da so pljuskali ob ladijo. O viharju ni bilo niti sledú, in nastala je najkrasnejša nebeska noč.

Bilo je v četrtek, opravljal sem takrat od druge do osme ure stražo. Splezal sem po konopni lestvici kvišku, da pogledam prek širnega morja — v istem trenutku pa priplava kakor goreča krogla kraljica nebá, solnce žarko na vzhodnjem nebu.

Dolg, srebrn, tresoč pas se je lesketal po morju, a na skrajni meji tega traka je zapazilo moje oko belo pičico.

Ni človek, duh sveti, pravim ter grem v čumnato po daljnogled. Skoro opazim, da je bela pičica — ladija. Počkal sem nekoliko ter zopet pogledal tja. Sedaj opazim, da ladija nima razpetih jader. To se mi je pri tem ugodnem vremenu videlo zeló sumljivo.

Med tem pride naš „starec“ na krov. Jaz mu javim, kaj sem bil opazil. Vzel je daljnogled, nameril ga proti beli piki na morju, gledal, gledal dolgo in pazljivo, potem pa dejal: „Ladija je, in v nevarnosti! Krmilar, vi imate bistrejše oči, ne vidite li nikakega prapora na ladiji?“

„Oj kapitane, od prapora nima ni krka, ni rka!“

„Pomoči jim moramo!“

Brzo pozovem dva mornarja, ki sta bila v službi, da nategnemo še jedno jadro. Skoro se jame ladija hitreje pomikati proti oni beli piki. Kmalu zagledamo ladijo na svoje oči. Bila je to majhna barka kakih 800 ton brez jader. Najbrž jih je bil potrgal ravnokar prestali vihar. Jeden jambor je bil odlomljen; niti ni bilo videti krmila, niti pomočnih čolnov, ki visé vsaki ladiji nad krovom. Ladija je bila nad polovico trebuha v vodi, iz česar sem sklepal,

da se je razsedla. Na srednjem jamboru je visel kos razcapanega švedskega praporja. Bil je obrnjen niz dol, kar pomenuja mornarjem, da je dotična ladija v nevarnosti.

Pozabil ne budem nikdar, kako mi je bilo tesno pri srcu, zagledavši ta razcapani, na jamboru pribiti, na pomoč klicoči kosec švedskega praporja.

Naša ladija se je približala tuji ladiji. Vsi smo se zbrali na krovu ter gledali, ne zapazimo li kaj živega na ladiji.

A ganilo se ni nič, niti človek, niti žival. Tuja ladija se ni premikala, nego stala je mirno v vodi. Le tu pa tam se je zagugala po strani, pokazavši nam svoj mokri, lesketajoči se trebuh.

„Ladija je zapuščena,“ pravim kapitanu.

„Istina,“ odgovori mi. „Danes je krasno jutro, časa dovolj. -- Krmilar, vi boste preiskali to ladijo.“

Odpeli smo pomočni čoln in ga spustili v morje. Trije krepki mornarji so poprijeli vesla ter me peljali k zapuščenemu „Švedu“.

Dva sta z menoj vred splezala na krov, dočim je čakal tretji v čolnu na nas. Postali smo nekaj hipov ter se ozirali na okrog.

Krov je bil zapuščen in zanemarjen; nekoliko vrvij, desk in cap je ležalo raztresenih po njem.

Pritisnil sem obe roki k ustom ter zavpil: „Je li kdo tu na ladiji?“

Nikakega odgovora. Čuli smo le jedino, kako je pljuškalo valovje ob ladijin trebuh.

„Tu ni žive duše; nič se ne gane, krmilar!“ dejal je jeden mornarjev.

„Prazna krsta ne more biti bolj zapuščena, kakor je le-ta ladija.“

Stopil sem na stopnice, ki vodijo v ladijo, ter pogledal v notrino.

Sredi nje je stala dolga miza. Ob jedni steni je bila pribita lesena klop, a ob drugi je stal podolgast zaboj.

Na ladiji je bilo pet ali šest malih čumnat. Vstopili smo, kajti pogledati sem hotel, ali ne najdem kakih listin, ki nam povedo, odkod in kam je bila namenjena ladija.

Pa bili smo jedva vstopili, začujem iz čumnate zamolkel, tanek glas.

„Hola!“ zakričal je jeden mornarjev, „ljudje so zapustili ladijo, a mačka je ostala tu.“

„To ni mačka, mačka ne mijavka tako,“ meni drugi mornar.

Takoj sem vedel, da je to otročji glas, ter hipoma tekel v čumnato, odkoder je prihajal. Ženska obleka je ležala tu razmetana po tleh. Opazil sem tudi razbito steklenico, iz kakoršne dajejo piti majhnim otrokom.

Ko se mi oči privadijo teme, strmeč zagledam v čumnati žensko, ki je ležala na klopi in se z desnico oklepala otroka, devet ali deset mesecev starega.

Še le ko smo prižgali svetilko in ženski posvetili v obraz ter jo pretipali, prepričali smo se, da je — mrtva, in da je njen truplo ledeno-mrzlo in trdo.

Bilo ji je kakih 25 let. Krasni zlati lasje so ji viseli razmršeni po ramah; lepi obraz je bil bel, kakor da je iz malca.

Dete je bilo še preslabotno, da bi se bilo samo dvignilo kvišku; ležalo je v materinem naročju ter kričalo, a glas mu je bil že jako oslabel.

Vzel sem dete in videl, da je bilo do kože premočeno in premrlo. Tudi obleka uboge mrtve matere je bila premočena do cela. Sodil sem, da so silni valovi na krovu prisilili ženo, da je iskala zavetja v čumnati, a tu jo je presenetila smrt.

Mornarja sta se prepirala in ugibala, kako sta neki nadladiji ostali samo dve človeški bitji.

„Kdo neki je bila ta mlada ženska?“

Zatrjeval sem jima, da ostajajo pri nezgodah na morju premnogokrat posameznosti na veke prikrite ljudem.

Revica je bila morda žena kapitanova, ki je ponesrečil v nevihti, ali je pa ponesrečilo vse moštvo, baveč se s poskusom, da bi spustilo v morje rešilne čolne.

Kdo ve, kako se je pripetila ta nesreča? Brezdvomno je bila mati mrtva, otročiček pa živ.

Naša sveta dolžnost je bila, da se usmilimo malega črviča.

Podal sem otroka — bil je deček — mornarju, slekel si suknjo in malega najdenca zavil v njo.

Tresel se je, kakor šiba na vodi, ter kričal neprehnomoma.

Preiskali smo potem v naglici ostale čumnate, a našli nismo nikjer kaj značilnega.

Ugibali smo še hip, naj li vzamemo truplo mrtve žene

s seboj na krov „Adrije“, da jo pokopljemo po krščanskem mornarskem običaju.

„Pri moji veri,“ rečem svojima spremljevalcema, „ladija, na kteri stojimo, je po pravici in resnici rakev te uboge matere. Le poglejta jo, kakšna je. Najmanjši vetrič jo prekucne, da se pogrezne na dno morja.“

Vzel sem zopet v naročaj malega kričača. Še enkrat se ozrem na mrtvo ženo, in istodobno mi privre iz globokine srca kratka iskrena molitvica iz davne otročje dobe.

„Ni dolgo tega, da si še dihal in si obupno in ljubeče pritiskala svojega ljubljenčka na ubogo srce, kajti tvoje dete še živi, a ti nepoznana, tuja žena, izdihnila si svojo dušo sredi širnega morja, daleč, daleč od mile domovine. Bog ti daj večni mir in pokoj!“

Zdeš se mi je, kakor bi se mi hotela zahvaliti, kakor da bi vedela, da se je krščanski človek usmilil njene zapuščene sirote.

Zasedli smo zopet svoj čoln ter odrinili proti „Adriji“.

„Kaj ste nam pa prinesli tu, krmilar?“ vprašal je vrlj naš kapitan, zagledavši mojo zvito suknjo, culici podobno:

„Otroka,“ odgovorim mu in razgrnem suknjo, da mu je videl obrazek.

„Oj, oj, otroka? Le brzo na „Adrijo“ z njim!

Vse moštvo je hitelo na kraj, kjer sem bil prvemu krmilarju pomolil siroto na krov. Vse je hotelo videti najdenčka.

Splezavši na krov, vzamem otroka ter ga ponesem kapitanu.

Ko mu pokažem črvička, odkrije se mu, kakor da bi mu hotel s tem skazati velespoštovanje in sočutje do neskončne nesreče, ki je zadela ubogega najdenčka na sredini morja.

Oči, ki so bile vprte v siroto, napolnile so se mu s solzami.

„In mati mu leži mrtva tam na švedski ladiji?“ vprašal je z žalostnim glasom.

Bog jo je vzel k sebi v nebesa.

„Znate li streči takemu malemu otroku?“

„Sicer imam sam dvoje otrok domá,“ odgovorim mu, „toda bil sem, ko sta bila še majhna, ves čas na morju, da res ne vem, kako ju je vzgojevala moja žena. To pa vem, da ga moram preobleči in nemudoma nasititi.“

„Dobro, krmilar, le pojrite v svojo čumnato z detetom, le precej idite!“

„Vrlo mu postrezite, čuvajte ga dobro in ne brigajte se za druge stvari, dokler ga ne pomirite. Vašo službo budem opravljal ta čas jaz.“

Sel sem torej v svojo čumnato in poklical kuharja, da mi pomore sleči dojenčka.

Bal sem se, da s svojimi žuljavimi prsti ne opraskam malega nežnega bitja, a kuhar tudi ni imel dosti finejših prstov.

Najdenček je pa pri tem opravilu kričal, kakor da bi ga drli.

Preveril sem se bil, da midva s kuharjem le nisva za takov posel.

„To je križ s takimi otroki,“ pravim, a kuhar me pomiri, rekoč: „Dečko kriči le, ker ima zdrava pljuča, če bi ne vpil, bilo bi to povsem nenaravno.“

„Je li to tudi res, kuhar?“ vprašam ga.

„Res, res, domá sem sam pustil prav takega neposajenca.“

Sedaj sva bila izlupila dečka iz premočenih plenic in odej. Zavijem ga v jedno svojih srajc, ki je bila dovolj mehka in gorka; kuhar je pa skočil v kuhinjo, da mu pogreje zgoščenega mleka.

Med tem stopi kapitan v mojo čumnato.

Sedel sem na zaboju ter držal najdenčka, ki se je bil nekoliko pomiril, kaj nerodno na kolenih.

Kapitan se pripogne k detetu.

„Pomozi ti Bog, ubogo revče. Kaj menite, koliko je pač staro.“

„Se leta ne.“

„Se leta ne?“ ponovi kapitan. „Kako čudovita so pota usode! To malo nežno bitje jedino še živi, dočim so krepko posadko švedske ladije požrli morski valovi.“

Kuhar prinese mleka in žlico.

Jel sem pitati dečka.

Brcal pa je in z glavo majal, da sem mu izlival mleko namesto usta v nos in ušesa. Vpil je pa, kakor da bi ga drl na meh.

„Dajte ga meni,“ pravi kuhar.

In res, bil je mnogo spretnejši od mene, kajti posrečilo se mu je v veliko zadoščenje kapitanu, ki je med vrati stoječ opazoval najino početje, da je nasitil dečka.

Kmalu je zaspalo dete, in položil sem ga na svojo postelj.

Ker je bil tolikanj povoljen začetek, nismo več dvomili, da bode uspeval najdenček. Dečko nas je vse kratkočasil, posebno pa mene.

Pogostoma sem ga moral umivati, preoblačiti in previjati v plenice.

Tisti nas, ki je služboval ob noč, moral ga je po noči zalivati s toplim mlekom.

Na ta način se nas je privadil vseh, in kaj radi smo ga imeli, kajti bil je res izredno lepo in pridno dete.

Ko sem ga preoblačil ter se igral z njim, spominjal sem se svojega doma, žene in svoje dece.

Sprva je imel le ono krilo, v kterem smo ga našli.

Naš kapitan je torej pozval mornarja, ki se je umel na šivanko in škarje, ter mu zaukazal, da mora iz njegovega najboljšega in najmehkejšega perila po kuharjevem navodu prikrojiti malemu poniglavčku potrebno obleko.

Vsakdo od nas mu je daroval nekaj perila. Res smo ga ljubili vsi.

Če je bilo vreme ugodno, prinesel sem ga na krov ter ga položil na jadra ali na razpeti prapor, da se je gugal ter z ročicami in nožicami radostno bíl okoli sebe.

Življenje na ladji, naše mišljenje, naš čut — vse se je predrugačilo, dà, zboljšalo se, odkar smo imeli najdenčka na krovu.

Vsak hip se je zmuznil jeden ali drugi mornarjev k dečku, kendar je ležal na krovu, da ga nekoliko poneguje.

Vidiš, predragi prijatelj, kako napačno nas sodi svet!

Razvpiti smo mornarji kot odurni suroveži. Res je, da smo precej grčavi in robati v občevanju, in v besedi nismo Bog zna kako izbirčni, a to se ne dá tajiti — srce, ki vlada vsemu telesu, to je dobro, dasi v raskavem okviru, prav tako, kakor ti je sladko jedro v grenki zeleni orehovi lupini.

Kaj je človek brez srca, dasi se mu klanjajo vse vede in sleparski ljudje? Nič, slabejši je od neumne živine!

Ni li veliki mornar in ribič Kristus sam učil: „Mir vam bodi,“ ter: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“ — A koliko jih je med zemljani, ki živé po besedah tega zveličarjevega nauka?!

Nekega dne, ko sem vstal in pogledal našega rejenca, ležal je nenavadno tiho in mirno. Kar na enkrat ga jame

zvijati krč. Prestrašil sem se, položil si ga na kolena, a kmalu si opomore.

Pomirjen ga položim na postelj ter hitim na delo, kajti bil sem v službi tedaj.

Kaki dve uri sem delal na krovu, ko pride kuhan po stopnicah počasi gor na krov.

„Krmilar,“ pravi tiho in resno, — „Orvar“¹ — tako smo imenovali dečka, krstivši ga v sili, prepričani, da je švedskega rodu.

„Orvar je odpotoval k svoji materi.“

„Kaj, kaj pravite?!“

„Naš mili Orvar je mrtev!“

Planil sem dol v svojo čumnato. Kapitan Babič je stal pred mrličkom. Toliko da se nisem zgrudil na tla. Ne verujem, da ga je lastna mu mati bolj iskreno ljubila od mene.

Umrl je, kakor oni krasni indijski ptički, ktere negujejo, pitajo, ktere božajo, a ki navzlic vsej ljubavi zaradi mrzlega vremena poginejo na mestu.

Mladi Orvar pa je bil neumrjoče bitje, človek kakor mi, ljubi ubogi otročiček, ktere smu oteli mrzlega morskega groba, v kteri ga je hotela potegniti za seboj mrtva mati!

„Da, mrtev je,“ pravi kapitan. „Božja volja je to! Vsi smo storili svojo dolžnost.“

„Misliti si moramo,“ reče kuhan, „da si ga je poželela mati.“

„Dobro si povedal kuhan, in Bog jo je uslišal,“ odgovori kapitan.

Prihodnji dan sem bil tako pobit, da se nisem kar nič udeleževal priprav za pogreb.

Krojač je sešil mrtvemu otročiču majhno vrečico iz belega platna, roke so mu bili sklenili, poglobili mu redke lasce ter ga oblekli v novo obleko, ktero mu je bil podaril kapitan.

Predno je krojač vrečo zašil, prišli so vsi mornarji, da se poslové od svojega ljubljencu. Ležal je v kapitanovi čumnati. Mornar za mornarjem se je spoštljivo bližal mrtvaškemu odru, klobuk držeč pod pazuho, in noben ni odšel prej, nego je, prekrižavši se, poljubil v bledo lice malega našega Orvara.

¹ Švedsko krstno ime.

Pokopali smo ga tretji dan ob osmi uri zjutraj po mornarskem obredu.

Zlati solnčni žarki so kakor v slovo obsevali majhno. z železnimi kroglami obteženo vrečico na deski, ktero sta držala mornarja ob ladijinem robu.

Ko pogledam majhno vrečico, potem pa velikanski veličastni grob — morje, gane me do solzá to gorostasno nasprotje.

Kapitan je čital mrtvaške molitve, zlato obrezana knjiga se je lesketala v solnčnem svitu.

Mornarji so klečali odkriti okoli vrečice, tu pa tam potegne njih kdo z rokavom prek zarujavelega obraza, a kuhar je pa jokal kar na glas.

Kapitan izpregovori besede: „Vzemi zemlja, kar je tvojega!“

To je znamenje, da mornarja nagneta desko, na kteri leži vrečica.

Nekoliko vzdihov iz srčnih globin — in vrečica je zdrnila v morje, kakor snežena zvezdica, ter izginila v valovih.

Spanje in sanje.

Poljudna razprava. — Spisal I. Štrukelj.

„Uže ležim . . . Kak' dobro se mi zdi,
Da je končan težavni dan in trudni,
Da morem se v tihoti brez skrbi
Do jutra zibat' v sanjah lepšega življenja
In v domišljiji nov ustvariti si svet!“

Iz ruskega J. Vesnin.

kroglo tretjino svojega življenja prespimo in precejšnji del te dobe tudi presanjamo; zato menda ne bo odveč, ako enkrat malo bolj natanko premišljujemo o tem oddelku svojega bivanja na zemlji. Prav za prav je nevarno govoriti o spanju in sanjah. Zgodi se namreč človeku čisto lahko, da se naveliča in vsę popusti — in vsa stvar na takov način zaspi. Mogoče je tudi, da začne v teku svojega spisa (ako se namreč le pregloboko vtopi v svoje priovedovanje) pisati, kakor bi sanjal. Nevarnost je